

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. c)

Istorie

Varianta 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La 6 aprilie 1948 se deschide Marea Adunare Națională și [...] la 8 aprilie, președintele Consiliului de Miniștri, Petru Groza, propune un proiect de constituție [...]. Se formează o așa-zisă Comisie Constituțională condusă de Gheorghe Gheorghiu-Dej, ministrul economiei și al industriei [...] și secretar general al Partidului Muncitoresc Român. În calitate de raportor al Comisiei Constituționale, Gheorghe Gheorghiu-Dej face propuneri de [...] revizuire a proiectului prezentat de Petru Groza [...].

La 13 aprilie 1948, Constituția Republicii Populare Române [...] este adoptată în unanimitate de cei 401 de deputați prezenți [...]. Constituția din 13 aprilie 1948 a avut un caracter provizoriu de la bun început, în care prevederile economice aveau întâietate față de cele politice, fiind instrumentul, numai aparent legal, prin care se pregătea trecerea întregii economii sub controlul statului. Astfel, art. 11 prevede că mijloacele de producție, băncile și societățile de asigurare pot deveni proprietatea statului când interesul general o cere, art. 14 prevede că atât comerțul intern, cât și cel extern trec sub controlul statului, iar art. 15 prevede planificarea economiei naționale.”
(E. Focșeneanu, *Istoria Constituțională a României 1859-2003*)

B. „În vara lui 1965 a fost organizat un nou congres al partidului, care a consolidat poziția lui Ceaușescu, atât prin reorganizare, cât și prin schimbările din ierarhia conducerii. [...] În primul rând, partidul a renunțat la denumirea de Partidul Muncitoresc Român, adoptată în 1948, în favoarea celei de Partidul Comunist Român [...]. Congresul a hotărât alegerea lui Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului, spre deosebire de funcția deținută până atunci de Gheorghiu-Dej, aceea de prim-secretar al Comitetului Central. Întrucât alegerea liderului nu se mai făcea de către Comitetul Central, ci direct de către congres, se consolida puternic poziția lui Ceaușescu. [...] Reorganizarea s-a desfășurat și pe linie de stat, prin adoptarea unei noi Constituții, la 21 august 1965. [...] Consolidarea poziției lui Ceaușescu a continuat în 1967 prin alegerea acestuia în funcția de președinte al Consiliului de Stat [...]. Ceaușescu avea nevoie de o lovitură puternică împotriva vechii echipe din jurul lui Gheorghiu-Dej care [...] să pună capăt oricărei opoziții în viitor. De aceea, Ceaușescu a hotărât să redeschidă cazul Pătrășcanu [...]. Reabilitarea lui Pătrășcanu a reprezentat un instrument în lupta lui Ceaușescu pentru putere.”

(C. Stanciu, *Traversând infernul. Scurtă istorie a comunismului românesc 1948-1989*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală a statului român, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la domeniul economic. **2 puncte**
3. Menționați un lider politic și o formațiune politică la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că deputații adoptă constituția în unanimitate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice desfășurate în România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice din România, utilizate în perioada 1918-1947. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Într-o diplomă de la 1324 a regelui Ungariei, Carol Robert de Anjou, este menționat un mare voievod, pe nume Basarab, care avea reședința la Argeș. [...] Relațiile lui Carol Robert cu Basarab nu erau însă foarte bune. Sursele din epocă [...] sugerează că neînțelegerile ar fi fost generate de pretențiile unor oameni apropiați ai regelui la anumite teritorii de la sud de Carpați. Se pare totuși că principala cauză a neînțelegerilor a fost situația dărilor care erau extrem de importante pentru rege. Către anul 1330, cele două părți au ajuns la un conflict armat. Oastea maghiară condusă de rege a coborât, în septembrie 1330, spre Severin, a traversat Oltenia, apropiindu-se de Argeș. Voievodul Țării Românești i-a propus regelui pace, oferindu-se să facă unele cedări importante. Basarab a declarat că era dispus să cedeze Ungariei Severinul, să trimită un fiu ca ostatic și să plătească o despăgubire de război [...].

Carol Robert nu a acceptat condițiile de pace. Reluarea operațiunilor militare împotriva lui Basarab nu i-a adus însă niciun succes. [...] În cele din urmă, în noiembrie, regele a trebuit să renunțe și să se retragă spre Transilvania. [...] În *Cronica pictată de la Viena* se povestește că, în momentul în care se retrăgea pe o vale foarte îngustă, oastea Ungariei a fost atacată, din toate părțile, de către o mulțime înarmată de români. [...] Lupta a avut loc între 9-12 noiembrie 1330 și este cunoscută cu numele de *bătălia de la Posada*. [...] Românii au luat un număr mare de prizonieri, au capturat multe arme, muniții și cantități mari de diferite bunuri: bani în aur și argint, vase scumpe, cai. Bătălia de la Posada a însemnat mai mult decât o victorie militară a românilor asupra oștii ungurești. Acea bătălie marchează afirmarea statalității românești de sine stătătoare. Voievodul Basarab, până atunci vasal al regelui Ungariei, devine în acel moment întemeietorul statului independent Țara Românească. De la acea dată își are începutul dinastia domnitoare muntenească a *Basarabilor*, numită așa după fondatorul ei.”

(I. Țurcan, *Istoria ilustrată a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați voievodul din sudul Carpaților și o cauză a conflictului cu Ungaria din septembrie 1330, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la pacea propusă în anul 1330. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele bătăliei de la Posada susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la relațiile internaționale din secolul al XV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituirea și consolidarea statului român în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în perioada 1848-1857 și menționarea a două solicitări înscrise în acesta;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în spațiul românesc între anii 1859-1865;
- menționarea a două aspecte referitoare la Constituția din 1866;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.